Grant Thornton
An instinct for growth™

Analýza dopadů zavedení stravovacího paušálu

Připraveno pro Unii zaměstnavatelských svazů ČR (UZS ČR)

Listopad 2019

Obsah

Seznam zkratek a pojmů	3
Úvod	4
Analýza stávající legislativy a popis plánovaných změn	6
Statický model	8
Dynamický model	13
Teoretický dopad stravovacího paušálu pro živnostníky a OSVČ	15

Seznam zkratek a pojmů

- ČR – Česká republika
- ČSÚ – Český statistický úřad
- FO – Fyzická osoba
- MF ČR – Ministerstvo financí České republiky
- PO – Právnická osoba
- UZS ČR – Unie zaměstnavatelských svazů ČR
- VŠE – Vysoká škola ekonomická v Praze

Zavedením stravovacího paušálu mohou veřejné rozpočty přijít o více než 20 miliard Kč ročně

Zavedením nové daňové výjimky ze strany Ministerstva financí formou navrženého stravovacího paušálu může dojít k signifikantnímu výpadku příjmů veřejných financí, a to o více než 20 miliard Kč ročně:

až o 8,6 miliard Kč

ročně, pokud stravovací paušál bude využit zaměstnanci, kteří nyní nepřijímají od zaměstnavatele benefit v podobě daňově uznatelné podpory na stravování

až o 10,6 miliard Kč

ročně u zaměstnanců, kteří by přešli ze současné nepeněžní formy podpory stravování na maximální daňově efektivní peněžní stravovací paušál

o 365 milionů Kč

ročně v případě zaměstnanců s přesčasy nad 3 hodiny za směnu dvakrát týdně (2 přesčasy týdně u 10% zaměstnanců z 1 milionu)

o 860 milionů Kč

ročně v případě zaměstnanců s více pracovními úvazky (2 zaměstnavatelé pro 1 zaměstnance a u 10 % zaměstnanců z 1 milionu)

o 1 miliardu Kč

a více ročně u majitelů a jednatelů společností, kteří by stravovací paušál využili na úkor vyplacení dividend

Dopad do veřejných rozpočtů: 21,4 miliard Kč ročně

…a to za zjednodušujícího předpokladu, že všichni zaměstnavatelé platí daně z příjmů právnických osob. Ve skutečnosti tomu tak není a zaměstnavatelé, kteří nevytvoří kladný základ daně z příjmů právnických osob, by negativní dopady zamýšlené změny na veřejné rozpočty ještě prohlubovali.

V případě, že by zaměstnavatelé ve větší míře využívali stravovací paušál pro daňovou optimalizaci díky děleným úvazkům, mohl by být výpadek příjmů veřejných rozpočtů ještě daleko vyšší.

V případě, že by byl stravovací paušál rozšířen i na fyzické osoby podnikatele, došlo by k dalšímu výpadku příjmu veřejných financí ve výši jednotek miliard Kč ročně.

Dopady opatření Ministerstva financí budou přímo záviset na racionalitě zaměstnavatelů

Ministerstvo financí plánuje zavést od roku 2021 tzv. stravovací paušál. Cílem plánovaného kroku je umožnit zaměstnavateli poskytovat zaměstnanci příspěvek na stravování i peněžní formou. Očekávaným efektem má být zvýšení počtu firem, které by zaměstnancům přispívaly na stravování a zároveň částečný odklon od nepeněžní formy příspěvku.

Vzhledem k tomu, že do určité výše je příspěvek na stravování daňově uznatelným nákladem, a v tomto případě tedy půjde o zavedení nové daňové výjimky, je třeba vypočítat její vliv na veřejné finance. Kalkulace dopadů do veřejných financí (příjmy z daní a odvody sociálního a zdravotního pojištění) je předmětem tohoto dokumentu.

Pro výpočet přímých dopadů do veřejných rozpočtů jsou uvažovány dva modely: statický a dynamický. Oba modely vyčíslují dopad, kdyby byl stravovací paušál zaveden pro rok 2019, jelikož pro tento rok lze využít ověřená data. Tato studie vyčísluje maximální očekávaný dopad do veřejných rozpočtů. Je uvažován případ, v němž by příspěvky na stravování byly hrazeny namísto hrubých mezd zaměstnance. Statický model vyčísluje dopad, pokud by stravovací paušál byl nově využit zaměstnanci, kteří aktuálně nepřijímají od zaměstnavatele benefit v podobě daňově uznatelné podpory na stravování. Za předpokladů, že by celý benefit byl placen místo osobních hrubých příjmů zaměstnanců a že by byl uplatněn maximální daňově efektivní příspěvek, ze statického modelu vyplývá efekt do veřejných financí o zhruba **8,6 miliard Kč ročně**.

Dynamický model vyčísluje dopad, pokud by stravovací paušál byl využit zaměstnanci, kteří aktuálně přijímají od zaměstnavatele **nepeněžní** benefit v podobě daňově uznatelné podpory na stravování, a dojde k navýšení příspěvků na stravování oproti průměrnému příspěvku. Preference likvidity by v takovém případě podpořila přechod z nepeněžní na peněžní podobu podpory a vedla by k nárůstu příspěvku.

Za předpokladů, že by celý benefit byl placen namísto osobních příjmů všech zaměstnanců (tj. 3,3 mil. osob), kteří by přešli na peněžní formu, a zároveň by příspěvek narostl na maximální daňově efektivní hodnotu příspěvku, vyplývá z dynamického modelu efekt do veřejných financí o zhruba **10,6 miliard Kč.**

Při využití plné částky stravovacího paušálu ze strany zaměstnavatele **je negativní dopad na veřejné finance vyčíslen na částku přesahující 20 miliard Kč ročně** (při započtení dalších uvedených efektů a bez započtení externalit).

Pro úplnost jsou pro statický model též uvažovány efekty přesčasů, více zaměstnavatelů pro jednoho zaměstnance a vliv změny formy dividend / výplaty zisku.

Analýza stávající legislativy a popis plánovaných změn

Analýza stávající legislativy a popis plánovaných změn

Stávající legislativa

Zákon o daních z příjmu (586/1992 Sb., dále také „Zákon"), konkrétně § 24, odstavec 2 písmeno j) udává legislativní normu ohledně příspěvků na stravování jako uznatelného výdaje (nákladu) pro výpočet daně z příjmů. Zde je důležité poznamenat, že zaměstnavatelé nemají dle zákoníku práce povinnost přispívat na stravné.

Aktuální verze Zákona taxativně uvádí dva typy daňově uznatelných nákladů: provoz vlastního stravovacího zařízení bez hodnoty potravin a příspěvek na stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů (stravenky nebo elektronické karty). Daňově uznatelné jsou náklady do výše 55 % ceny jednoho jídla za jednu směnu, maximálně však do výše 70 % stravného vymezeného pro zaměstnance při trvání pracovní cesty po dobu 5 až 12 hodin. Příspěvek je daňově uznatelný, pokud směna zaměstnance trvá alespoň 3 hodiny. Zbylých 45 % hradí zaměstnanec z čisté výplaty.

Následně je daňově uznatelný dodatečný náklad za příspěvek na stravování, pokud směna zaměstnance trvá přes 11 hodin (s povinou přestávkou).

Prováděcí pokyn GFŘ-D22 dále uvádí, že cenou jídla se rozumí hodnota stravenky včetně poplatku za zprostředkování nákupu. Při provozování vlastního stravovacího zařízení se mezi výdaje zahrnují i výdaje spojené se zabezpečením výdeje jídla jiným subjektem formou služby v tomto zařízení. Pokud je jídlo dováženo externím dodavatelem, jsou započteny i výdaje spojené s dovozem a výdejem jídel.

Plánované legislativní změny

Ministerstvo financí plánuje zavést od roku 2021 tzv. stravovací paušál. Cílem plánovaného kroku je umožnit zaměstnavateli poskytovat zaměstnanci příspěvek na stravování i peněžní formou. Dle plánované novely by „třetí" možnost **změnila** maximální výši osvobozených příjmů ze strany zaměstnance (zde by došlo k „zastropování" maximální osvobozené výše) a naopak k odstranění maximální uznatelné výše ze strany zaměstnavatele. V důsledku by nadlimitní příspěvky byly **nově zahrnuty do příjmu ze závislé činnosti.** Jiné změny oproti stávající legislativě nebyly do doby vydání této studie publikovány.

	Současnost	Stravovací paušál
Zaměstnanec	Bez omezení	Příspěvky nad limit neosvobozené
Zaměstnavatel	55 % daňově uznatelné, maximálně do 70 % stravného při pracovní cestě	Bez omezení

Daňová zátěž u „nadlimitních příspěvků" bude přesunuta též na zaměstnance

Primárním očekávaným efektem je zvýšení počtu firem, které by zaměstnancům přispívaly na stravování, neboli rozšíření podpory stravování pro další zaměstnance. Sekundárním očekávaným efektem by též měl být částečný odklon od nepeněžní formy příspěvku na stravování k formě peněžní.

Změna v nadlimitních příspěvcích

MF ČR předpoklad navýšení počtu příspěvků na stravování

MF ČR předpoklad snížení počtu nepeněžní formy příspěvků

Statický model

Statický model

Modelová situace, ve které stravovací paušál využijí zaměstnanci, kteří dnes nevyužívají žádný stravovací příspěvek

Statický model vyčísluje dopady daňové výjimky, která bude uzákoněna v případě zavedení nového stravovacího paušálu, do veřejných rozpočtů. Model kvantifikuje dopady využití stravovacího paušálu zaměstnanci, kteří aktuálně **nepřijímají** od zaměstnavatele benefit v podobě daňově uznatelné podpory na stravování.

Předpoklady modelu

Níže jsou popsány předpoklady, na kterých je založen statický model. Dle informací Ministerstva financí České republiky (MF ČR) téměř jedna čtvrtina zaměstnanců nevyužívá žádný benefit na stravování; jedná se zhruba o 1 mil. zaměstnanců. Jelikož se přesné číslo mění každým dnem, je pro účely výpočtu využit výše zmíněný zafixovaný odhad.

V roce 2019 se zvýšila hodnota stravného na pracovních cestách na 97 Kč za den, daňově uznatelné náklady pro zaměstnavatele jsou tedy uvažovány ve výši 67,90 Kč (70 % stravného na pracovní cestě po dobu 5 až 12 hodin). Příspěvek zaměstnavatele na stravování ve výši 67,90 Kč na den je tudíž daňově optimální, a to jak při využití stravenek, tak v případě firemních kantýn. Nejvýhodnější nominální hodnota stravenky z pohledu maximálního využití daňově uznatelných nákladů je 123,45 Kč.

1 mil. zaměstnanců nyní bez podpory na stravování

Uvažované daňově uznatelné náklady ve výši 67,9 Kč

Zákonem stanovený počet dní dovolené zaměstnance za jeden kalendářní rok v roce 2019 činí 20 dní. Řada zaměstnavatelů sice již nabízí více než 20 dní dovolené, pro vyčíslení maximální možné hodnoty dopadu stravovacího paušálu do veřejných financí je nicméně uvažován zákonem určený minimální počet dní dovolené. Dále jsou započítány 3 dny „sick days“ a průměrné procento pracovní neschopnosti (4,47 %).

Model též předpokládá zákonem stanovené sazby daně z příjmů a sazby odvodů na zdravotní a sociální pojištění (v roce 2019).

Pro přehlednost jsou všechny využité předpoklady statického modelu shrnuty v následující Tabulce 1.

Tabulka 1: Předpoklady statického modelu

Předpoklad	Hodnota	Jednotka
Počet zaměstnanců bez příspěvku na stravování	1 000 000	zaměst.
Nejvyšší daňově uznatelné náklady pro zaměstnavatele za příspěvek na stravné za den a zaměstnance	67,90	Kč
Zákonem stanovený počet dní dovolené	20	počet dní
Zákonem stanovený počet dní nemocenské	3	počet dní
Průměrné procento pracovní nemocnosti v ČR za rok 2018	4,47	%
Sazba odvodu na zdravotní pojištění placené zaměstnancem	5	%
Sazba odvodu na zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem	9	%
Sazba odvodu na sociální pojištění placené zaměstnancem	7	%
Sazba odvodu na sociální pojištění placené zaměstnavatelem	24,80	%
Daň z příjmů zaměstnance (ze superhrubé mzdy)	15	%
Daň z příjmů právnických osob	19	%

Pro výpočet dopadu odvodů zdaněného příjmu zaměstnavatelů je využívána sazba daně z příjmů právnických osob (PO), jelikož lze předpokládat, že významná většina zaměstnanců je zaměstnávána u (PO). Fyzické osoby (FO) navíc mohou využívat stanovení nákladů tzv. „paušálem", a tedy by nebylo uplatněno žádné daňové zvýhodnění. Současně podnikající FO sama za sebe uplatňovat stravovací paušál doposud nemůže. Dle veřejně dostupných informací cca 1,5 mil. (FO) vede účetnictví. U takových FO lze také očekávat angažovanost zaměstnanců. Zde by byl dopad do veřejných financí ještě významnější, a to o snížení daňového základu, ze kterého (FO) na rozdíl od (PO) odvádí dále i sociální a zdravotní pojištění.

Pro vyčíslení maximálního dopadu je uvažováno, že všechny (PO) platí daně (nejsou tedy brány v potaz situace kdy je PO ve ztrátě, tedy efektivně neplatí daně). Upozorňujeme, že tento zjednodušující předpoklad snižuje negativní efekt zamýšlené změny pro veřejné rozpočty.

Na vyčíslení dopadů daňové výjimky popsané výše je v rámci statického modelu nahlíženo z pohledu daňově optimální situace pro zaměstnavatele a zaměstnance. Tedy takové situace, kdy by zaměstnanci, kteří aktuálně nevyužívají obdobný benefit v rámci podpory stravování, přijali stravovací paušál, který by **plně nahradil osobní hrubé příjmy zaměstnanců** (i v takovém případě je stravovací paušál výhodný pro zaměstnance i zaměstnavatele). Jsou uvažovány dvě varianty:

1. stravovací paušál je využit jako prostředek navýšení osobních příjmů zaměstnanců (namísto uvažovaného navýšení hrubé mzdy),
2. stravovací paušál je využit namísto části aktuálně vyplácené hrubé mzdy (snížena hrubá mzda a nahrazena stravovacím paušálem).

V obou uvedených případech je dopad do veřejných rozpočtů způsobený čistě stravovacím paušálem stejný. U dopadu do daně z příjmu právnických osob hraje roli absence superhrubé mzdy u stravovacího paušálu.

Uvažována je varianta, kdy dochází k poskytnutí stravovací paušál ve výši maximálního daňově efektivního příspěvku (67,90 Kč).

Konkrétní výpočty jsou uvedeny v Příloze 1, souhrnné výsledky jsou uvedeny v Tabulce 2.

V případě, že by se zaměstnavatelé zachovali daňově optimálně a zavedli stravovací paušál v maximální daňově efektivní výši, odhadovaný negativní dopad do veřejných financí by dosáhl výše okolo **8,6 miliardy Kč ročně**.

Daňově optimální varianta statického modelu vyčísluje dopad do veřejných financí ve výši až **8,6 miliard Kč ročně**

Tabulka 2: Statický model - vyčíslení dopadu do veřejných financí

Model	Dopad	Varianta při snížení osobních příjmů zaměstnanců o 55 % příspěvku
Statický model - efektivní stav	Dopad daňové výjimky za zaměstnance a zaměstnavatele	9 548 842 993
	Dopad daňové výjimky z daně z příjmu zaměstnavatele	- 945 316 420

Pozn.: Dopad daňové výjimky z daně z příjmů zaměstnavatele je pozitivní pro veřejné rozpočty

Efekt přesčasů

V rámci statického modelu je uvažován též dopad přesčasů. Dle výše popsané legislativy, pokud směna v daný den trvá přes 11 hodin (se započtením povinné přestávky), je možný další příspěvek na stravování. Dle Eurostatu průměrná pracovní doba v ČR dosahuje 41,7 hodin týdně pro zaměstnance na hlavní pracovní poměr. Dle teorie normálního rozdělení populace lze předpokládat, že určitá část obyvatelstva odpracuje alespoň 3 hodiny přesčasů. Maximální možná hodnota přesčasů za rok činí dle zákona 416 hodin, tedy v průměru 8 hodin týdně. Při zohlednění nejefektivnější varianty z pohledu daňové optimalizace, lze uvažovat alespoň dva dny v týdnu, kdy pracovník přesáhne 11 pracovních hodin a může obdržet další daňově uznatelný příspěvek na stravné.

Navazující výpočet uvažuje efektivní využití jednoho nebo dvou přesčasů týdně pro 1 %, 10 % a 20 % zaměstnanců, kteří aktuálně nepřijímají od zaměstnance benefit v podobě daňově uznatelné podpory na stravování. Tabulka 3 vyčísluje dopady do veřejných financí na základě výše popsaného (efekt nad rámec vyčíslení v Tabulce 2).

Při využití statického modelu ve specifikaci – daňově efektivní příspěvek na stravovaní hrazený místo osobních hrubých příjmů zaměstnance, 2 přesčasy týdně přesahující 11 hodin u 20 % zaměstnanců – **dopad do veřejných financí představuje pokles o cca 365 mil. Kč ročně**

Tabulka 3: Efekt přesčasů

Model	Počet přesčasů (nad 11 hodin) týdně	Procento zaměstnanců z 1 mil.	Dopad do veřejných financí- Kč
Statický model - efektivní stav	1	1%	18 255 648
	1	10%	182 556 483
	1	20%	365 112 966
	2	1%	36 511 297
	2	10%	365 112 966
	2	20%	730 225 933

Efekt více zaměstnavatelů

Pro úplnost výpočtů statického modelu je uvažován též efekt více zaměstnavatelů. Stávající legislativa určuje, že k zisku příspěvku na stravování je zapotřebí odpracovat alespoň tříhodinovou směnu v kuse. V důsledku je možné obdržení více příspěvků na stravování ze strany jednoho zaměstnance v jeden den, pokud je zaměstnán ve více než jednom pracovním poměru. Zejména v sektoru služeb (ubytování, pohostinství, úklidové služby, bezpečnostní agentury apod.) není situace, kdy má zaměstnanec více kratších pracovních úvazků, nikterak neobvyklá.

Zkrácené úvazky vybízí k možnosti daňové optimalizace. Lze uvažovat zaměstnavatele, který rozdělí jeden plný úvazek na dva až tři úvazky (po třech hodinách denně). Pro přesné výpočty efektu více zaměstnanců nejsou dostupná data, proto je uvažována sensitivní analýza, tedy že 1 %, 10 % a 20 % zaměstnanců má dva zaměstnavatele. Tabulka 4 vyčísluje dopady do veřejných rozpočtů na základě výše popsaného (efekt nad rámec vyčíslení v Tabulce 2).

Při využití statického modelu ve specifikaci – daňově efektivní příspěvek na stravování hrazený místo osobních hrubých příjmů zaměstnance, 2 zaměstnavatelé pro 1 zaměstnance a 10 % zaměstnanců z 1 milionu – **dopad do veřejných financí představuje pokles o cca 860 mil. Kč ročně**

Tabulka 4: Efekt více zaměstnavatelů

Model	Počet zaměstnavatelů	Procento zaměstnanců z 1 mil.	Dopad do veřejných financí- Kč
Statický model - efektivní stav	2	1%	86 035 267
		10%	860 352 667
		20%	1 720 705 334

V krajním případě, pokud by celý milion zaměstnanců, kteří dnes nepobírají žádné příspěvky na stravování, pracoval v režimu tří úvazků, přišel by stát ročně o dalších 17,2 miliard Kč nad rámec ztráty vyčíslené v Tabulce 2 (8,6 miliard Kč x 2).

Efekt dividend / výplaty zisku

Následující část pojednává o možném dopadu výplaty dividend či výplaty zisku ve formě stravovacího paušálu. Cílem tohoto dokumentu není určení, zda taková situace nastane, nýbrž pouhé konstatování, že daná situace může v určité míře nastávat, a vyčíslení efektu, ke kterému dojde, pokud nastane. Výplata ze zisku PO je ze zákona zdaněna 15% sazbou. Při uplatnění stravovacího paušálu by část výplaty ze zisku mohla být daňově optimalizována. Naopak pokud by se vlastníci společností teprve v důsledku zavedení nové legislativy přešli do zaměstnaneckého poměru, dopad do rozpočtu by byl pravděpodobně spíše pozitivní (díky souvisejícím odvodům na sociální a zdravotní pojištění).

Je uvažována varianta, při které by si vlastník vyplatil daňově efektivní výši příspěvku na stravování a snížil základ daně PO o 55 % stravovacího paušálu. Zároveň je vypočítán a separován pouze efekt daně ze zisku. Nejsou uvažovány odvody na sociální a zdravotní pojištění ani daň z příjmu zaměstnance. Dopad na výplatu zisku je tedy vypočten jako: 45 % * 123,45 Kč * 15 % (čistá mzda zaměstnance/vlastníka, která není daněna 15 %) + (55 % * 123,45 Kč - 55 % * 123,45 Kč * 19 %) * 15 %.

K 30. 9. 2019 je dle ČSÚ v České republice 521 926 právnických osob bez státních podniků. Pro účely výpočtu jsou uvažováni dva vlastníci na jednu PO. Jelikož lze předpokládat, že ne všichni vlastníci by takto optimalizovali daň z výplaty zisku a že zároveň část PO/vlastníků již tuto optimalizaci provádí (pomocí nepeněžních příspěvků), je proveden výpočet pro 10 %, 25 %, 50 % a 75 % vlastníků (PO).

Výsledky jsou uvedeny v Tabulce 5 (efekt nad rámec vyčíslení v Tabulce 3) a podrobný výsledek v Příloze 2.

Efekt stravovacího paušálu na veřejné finance v rámci daně z výplaty zisku PO dosahuje výše 1 062,6 mil. Kč ročně, pokud budou optimalizovány dividendy 25 % vlastníků PO a za předpokladu 2 vlastníků na PO.

Tabulka 5: Efekt dividend / výplaty zisku

Model	Dopad	Využití optimalizace v % ze strany (PO)	Částka Kč
Efekt dividend	Dopad do veřejných financí při snižování osobních příjmů vlastníků	10%	425 050 741
		25%	1 062 626 852
		50%	2 125 253 703
		75%	3 187 880 555

Dynamický model

Dynamický model

Modelová situace, ve které stravovací paušál využijí zaměstnanci, kteří dnes využívají jiný druh stravovacího příspěvku

Dynamický model vyčísluje dopad daňové výjimky, která bude uzákoněna v případě zavedení nového stravovacího paušálu, do veřejných rozpočtů. Model zohledňuje situaci, kdy zaměstnanci, kteří aktuálně přijímají od zaměstnavatele nepeněžní benefit v podobě daňově uznatelné podpory na stravování, přejdou na neúčelovou peněžní podobu a zároveň dojde k navýšení příspěvků na stravování oproti průměrnému příspěvku.

Jsou uvažovány 3 základní scénáře dynamického modelu. Na peněžní formu přejde 1 milion zaměstnanců, 50 % zaměstnanců, nebo všichni zaměstnanci, kteří dnes dostávají nepeněžní formu (dle MF ČR jde o 3,3 milionu zaměstnanců). Změnou z nepeněžní na peněžní příspěvek by došlo k přímému efektu na veřejné rozpočty pouze u nadlimitních příspěvků. V níže popsaném datasetu představují nadlimitní příspěvky pouze 0,0029 %. Navíc je vlivem změny možný odklon od nadlimitních příspěvků. Nadlimitní příspěvky roto nejsou uvažovány. Je nicméně uvažováno navýšení peněžních hodnot příspěvků oproti nepeněžním příspěvkům na nejvyšší zvýhodněnou hodnotu pro každou ze 3 výše uvedených alternativ .

Stejně jako u statického modelu je uvažováno hrazení stravovacího paušálu namísto osobních hrubých příjmů zaměstnance.

- Vážený průměr příspěvků na stravování je stanoven ve výši 77,28 Kč.

Pro určení hodnoty nepeněžního příspěvku byla využita data od UZS ČR k objemu vydaných stravenek v členění na různé nominální hodnoty stravenek v roce 2018. Tato data jsou využita jako benchmark pro určení váženého průměru hodnoty nepeněžního příspěvku, tedy i pro závodní stravování. Vážený průměr příspěvků na stravování činí 77,28 Kč (včetně nadlimitních příspěvků).

Pokud by veškeré příspěvky byly zvýšeny alespoň na částku daňově efektivní hodnoty, zvýšil by se průměr o **25,4 Kč** (příspěvek zaměstnavatele). Pro závodní stravování nebyla v době vypracování této studie dostupná data podobného charakteru, proto je uvažována stejná výše průměrné hodnoty nepeněžního příspěvku.

Ostatní předpoklady modelu jsou stejné jako u modelu statického. Výsledky dynamického modelu jsou zobrazeny v Tabulce 6 (nad rámec výsledků v Tabulce 2), konkrétní výpočty lze nahlédnout v Příloze 3. Je zřejmé, že pokud by na peněžní formu přešlo 100 % zaměstnanců a navýšil by se příspěvek na optimální hodnotu, dopad do veřejných financí bez započtení následných efektů (externalit) by představoval snížení o cca **10,6 miliardy Kč ročně.**

Při přechodu 100 % zaměstnanců na peněžní formu příspěvků a navýšení příspěvku na optimální hodnotu je předpokládán efekt snížení státního rozpočtu bez započtení následných efektů (externalit) o cca 10,6 miliardy Kč ročně

Nová daňová výjimka otevírá prostor pro daňovou optimalizaci právě s využitím přesčasů a více úvazků. V teoretické rovině, pokud by všichni zaměstnavatelé, kteří dnes poskytují příspěvky na stravování, využili maximální daňovou optimalizaci díky efektu dvou či tří úvazků na zaměstnance, byl by negativní dopad na veřejné finance ještě mnohem výraznější, a to v řádech dalších jednotek až desítek miliard Kč ročně.

Tabulka 6: Dynamický model - vyčíslení dopadu do státního rozpočtu

Model	Počet zaměstnanců přecházející na peněžní formu z nepeněžní	Dopad	Částka Kč
Dynamický model	1 mil.	Dopad daňové výjimky za zaměstnance a zaměstnavatele	3 571 424 708
		Dopad daňové výjimky z daně z příjmu zaměstnavatele	- 353 563 889
	1,65 mil.	Dopad daňové výjimky za zaměstnance a zaměstnavatele	5 892 850 768
		Dopad daňové výjimky z daně z příjmu zaměstnavatele	- 583 380 417
	3,3 mil.	Dopad daňové výjimky za zaměstnance a zaměstnavatele	11 785 701 537
		Dopad daňové výjimky z daně z příjmu zaměstnavatele	- 1 166 760 834

Pozn.: Dopad daňové výjimky z daně z příjmů zaměstnavatele je pozitivní pro veřejné rozpočty

Teoretický dopad stravovacího paušálu pro živnostníky a OSVČ

Teoretický dopad stravovacího paušálu pro živnostníky a OSVČ

Navrhovaná legislativní změna se nevztahuje na živnostníky a ostatní osoby samostatně výdělečně činné (dále souhrnně OSVČ). V čistě teoretické rovině, pokud by došlo k politické shodě na tom, že stravovací paušál bude umožněn i OSVČ, ať již podle tzv. slovenského vzoru nebo v jiné podobě, přichází v úvahu například možnost snížení základu daně, a potažmo i vyměřovacích základů pro pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Otázkou zůstává, zda by tato možnost byla umožněna všem OSVČ (tj. nad rámec výdajových paušálů), nebo jen jejich omezenému okruhu. Jako jednu z možností lze uvažovat variantu, při které by bylo možné odečítat příspěvek na stravování od základu daně a vyměřovacích základů OSVČ ve výši rovné osvobozenému stravovacímu paušálu pro zaměstnance.

Negativní dopad do veřejných rozpočtů by v případě zavedení stravovacího paušálu pro OSVČ byl pravděpodobně ve výši jednotek miliard Kč ročně

Zdroje

- https://www.czso.cz/csu/czso/pracovni-neschopnost-pro-nemoc-a-uraz-v-ceske-republice-za-rok-2018
- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00071/default/table?lang=en
- https://www.sodexo.cz/danove-nejvyhodnejsi-stravenka-ma-od-ledna-hodnotu-123-kc/
- Český statistický úřad
- UZS ČR – objemy stravenek v členění dle nominální hodnoty za rok 2018
- Registr ekonomických subjektů – stav ekonomických subjektů k 30.6.2019
- Prezentace ministryně Aleny Schillerové na půdě Hospodářské komory České republiky – Peněžní příspěvek na stravování – 27.9.2019
- https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/stravenky-pro-dalsi-milion-zamestnancu-b-35842
- https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/vyplati-se-u-dani-z-prijmu-vydajove-pausaly-i-letos-jsou-zmeny-52648.html?fbclid=IwAR3vGU56E9A0v2xssuBPdMFis3825gfjs0C8HZKLTHgLIoDDac8OK57Ic9g

Příloha 1

Statický model – Efektivní příspěvek

Fáze modelu	Parametr	Konstanta	Jednotka -	Celkem	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Počet pracovních dnů				251	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Počet dní dovolené (20) a sick days (3)		23	počet dní	23	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Průměrné procento pracovní neschopnosti		4,47%	%	11,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8
Počet pracovních dnů pro výpočet				217	19	17	18	17	18	17	19	19	18	19	18	16
Výpočet příspěvku																
Dieta 2019		97	Kč													
70% diety	70%	67,90	Kč													
Efektivní výše příspěvku na stravování	55%	123,45	Kč													
0,55% Optimální výše příspěvku na stravování	55%	67,90	Kč													
0,45% Optimální výše příspěvku na stravování	45%	55,55	Kč													
Výpočet dopadu do veřejných financí																
Uvažovaný počet zaměstnanců		1 000 000	počet lidí													
Zaměstnanec																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	4,5%		Kč	662	58	53	55	53	55	53	58	58	55	58	55	50
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	6,5%		Kč	957	84	76	80	76	80	76	84	84	80	84	80	72
Superhrubá mzda ze stravného	1,338		Kč	19 695	1 735	1 562	1 649	1 562	1 649	1 562	1 735	1 735	1 649	1 735	1 649	1 475
Daň z příjmu (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů*superhrubá mzda)	15%		Kč	2 954	260	234	247	234	247	234	260	260	247	260	247	221
Zaměstnavatel																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	9,0%		Kč	1 325	117	105	111	105	111	105	117	117	111	117	111	99
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	24,8%		Kč	3 651	322	289	306	289	306	289	322	322	306	322	306	273
Dopad daně z příjmů zaměstnance, zdravotního a sociálního pojištění		9 548 842 993	Kč													
Snížení daňové povinnosti ze zisku PO	19%			945	83	75	79	75	79	75	83	83	79	83	79	71
Dopad zvýšení daňové povinnosti ze zisku PO do veřejných financí		945 316 320	Kč													

Příloha 2

Efekt dividendy / výnosu ze zisku

Fáze modelu	Parametr	Konstanta	Jednotka -	Celkem	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Počet pracovních dnů				251	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Počet dní dovolené (20) a sick days (3)		23	počet dní	23	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Průměrné procento pracovní neschopnosti		4,47%	%	11,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8
Počet pracovních dnů pro výpočet				217	19	17	18	17	18	17	19	19	18	19	18	16
Výpočet příspěvku																
Dieta 2019		97	Kč													
70% diety	70%	67,90	Kč													
Efektivní výše příspěvku na stravování	55%	123,45	Kč													
0,55% Optimální výše příspěvku na stravování	55%	67,90	Kč													
0,45% Optimální výše příspěvku na stravování	45%	55,55	Kč													
Výpočet dopadu do státního rozpočtu																
Počet PO v ČR bez státních podniků		521 926	počet PO													
Odhadovaný průměrný počet vlastníků na PO		2	počet lidí													
Snížení daňové povinnosti ze zisku PO	19%			2 265	200	180	190	180	190	180	200	200	190	200	190	170
Daň z výplaty zisku	15%			1 807	159	143	151	143	151	143	159	159	151	159	151	135
Dopad snížení daňové povinnosti ze zisku PO do státního rozpočtu	10%	425 050 741	Kč													
Dopad snížení daňové povinnosti ze zisku PO do státního rozpočtu	25%	1 062 626 852	Kč													
Dopad snížení daňové povinnosti ze zisku PO do státního rozpočtu	50%	2 125 253 703	Kč													
Dopad snížení daňové povinnosti ze zisku PO do státního rozpočtu	75%	3 187 880 555	Kč													

Příloha 3

Dynamický model – 1 mil. zaměstnanců, nárůst na efektivní přírůstek

Fáze modelu	Parametr	Konstanta	Jednotka -	Celkem	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Počet pracovních dnů				251	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Počet dní dovolené (20) a sick days (3)		23	počet dní	23	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Průměrné procento pracovní neschopnosti		4,47%	%	11,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8
Počet pracovních dnů pro výpočet				217	19	17	18	17	18	17	19	19	18	19	18	16
Výpočet příspěvku																
Dieta 2019		97	Kč													
70% diety	70%	67,90	Kč													
Efektivní výše příspěvku na stravování	55%	123,45	Kč													
0,55% Optimální výše příspěvku na stravování	55%	67,90	Kč													
0,45% Optimální výše příspěvku na stravování	45%	55,55	Kč													
Nárůst příspěvku na efektivní výši		46,17	Kč	*vypočteno na základě dat od UZS ČR												
Nárůst na efektivní	55%	25,40	Kč													
Možnosti nárůstu - rozevírací seznam			Kč													
Výpočet dopadu do veřejných financí																
Uvažovaný počet zaměstnanců		1 000 000	počet lidí													
Zaměstnanec																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	4,5%		Kč	248	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	6,5%		Kč	358	32	28	30	28	30	28	32	32	30	32	30	27
Superhrubá mzda ze stravného	1,338		Kč	7 366	649	584	617	584	617	584	649	649	617	649	617	552
Daň z příjmu (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů*superhrubá mzda)	15%		Kč	1 105	97	88	92	88	92	88	97	97	92	97	92	83
Zaměstnavatel																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	9,0%		Kč	495	44	39	41	39	41	39	44	44	41	44	41	37
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	24,8%		Kč	1 365	120	108	114	108	114	108	120	120	114	120	114	102
Dopad daně z příjmů zaměstnance, zdravotního a sociálního pojištění		3 571 424 708	Kč													
Snížení daňové povinnosti ze zisku PO	19%			354	31	28	30	28	30	28	31	31	30	31	30	26
Dopad zvýšení daňové povinnosti ze zisku PO do veřejných financí		353 563 889	Kč													

Příloha 3

Dynamický model – 1,65 mil. zaměstnanců, nárůst na efektivní přírůstek

Fáze modelu	Parametr	Konstanta	Jednotka -	Celkem	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Počet pracovních dnů				251	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Počet dní dovolené (20) a sick days (3)		23	počet dní	23	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Průměrné procento pracovní neschopnosti		4,47%	%	11,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8
Počet pracovních dnů pro výpočet				217	19	17	18	17	18	17	19	19	18	19	18	16
Výpočet příspěvku																
Dieta 2019		97	Kč													
70% diety	70%	67,90	Kč													
Efektivní výše příspěvku na stravování	55%	123,45	Kč													
0,55% Optimální výše příspěvku na stravování	55%	67,90	Kč													
0,45% Optimální výše příspěvku na stravování	45%	55,55	Kč													
Nárůst příspěvku na efektivní výši		46,17	Kč	*vypočteno na základě dat od UZS ČR												
Nárůst na efektivní	55%	25,40	Kč													
Možnosti nárůstu - rozevírací seznam			Kč													
Výpočet dopadu do veřejných financí																
Uvažovaný počet zaměstnanců		1 000 000	počet lidí													
Zaměstnanec																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	4,5%		Kč	248	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	6,5%		Kč	358	32	28	30	28	30	28	32	32	30	32	30	27
Superhrubá mzda ze stravného	1,338		Kč	7 366	649	584	617	584	617	584	649	649	617	649	617	552
Daň z příjmu (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů*superhrubá mzda)	15%		Kč	1 105	97	88	92	88	92	88	97	97	92	97	92	83
Zaměstnavatel																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	9,0%		Kč	495	44	39	41	39	41	39	44	44	41	44	41	37
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	24,8%		Kč	1 365	120	108	114	108	114	108	120	120	114	120	114	102
Dopad daně z příjmů zaměstnance, zdravotního a sociálního pojištění		5 892 850 768	Kč													
Snížení daňové povinnosti ze zisku PO	19%			354	31	28	30	28	30	28	31	31	30	31	30	26
Dopad zvýšení daňové povinnosti ze zisku PO do veřejných financí		583 380 417	Kč													

Příloha 3

Dynamický model – 3,3 mil. zaměstnanců, nárůst na efektivní přírůstek

Fáze modelu	Parametr	Konstanta	Jednotka -	Celkem	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Počet pracovních dnů				251	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Počet dní dovolené (20) a sick days (3)		23	počet dní	23	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Průměrné procento pracovní neschopnosti		4,47%	%	11,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8
Počet pracovních dnů pro výpočet				217	19	17	18	17	18	17	19	19	18	19	18	16
Výpočet příspěvku																
Dieta 2019		97	Kč													
70% diety	70%	67,90	Kč													
Efektivní výše příspěvku na stravování	55%	123,45	Kč													
0,55% Optimální výše příspěvku na stravování	55%	67,90	Kč													
0,45% Optimální výše příspěvku na stravování	45%	55,55	Kč													
Nárůst příspěvku na efektivní výši		46,17	Kč	*vypočteno na základě dat od UZS ČR												
Nárůst na efektivní	55%	25,40	Kč													
Možnosti nárůstu - rozevírací seznam			Kč													
Výpočet dopadu do veřejných financí																
Uvažovaný počet zaměstnanců		1 000 000	počet lidí													
Zaměstnanec																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	4,5%		Kč	248	22	20	21	20	21	20	22	22	21	22	21	19
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	6,5%		Kč	358	32	28	30	28	30	28	32	32	30	32	30	27
Superhrubá mzda ze stravného	1,338		Kč	7 366	649	584	617	584	617	584	649	649	617	649	617	552
Daň z příjmu (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů*superhrubá mzda)	15%		Kč	1 105	97	88	92	88	92	88	97	97	92	97	92	83
Zaměstnavatel																
Zdravotní pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	9,0%		Kč	495	44	39	41	39	41	39	44	44	41	44	41	37
Sociální pojištění (sazba*nárůst příspěvku*počet dnů)	24,8%		Kč	1 365	120	108	114	108	114	108	120	120	114	120	114	102
Dopad daně z příjmů zaměstnance, zdravotního a sociálního pojištění		11 785 701 537	Kč													
Snížení daňové povinnosti ze zisku PO	19%			354	31	28	30	28	30	28	31	31	30	31	30	26
Dopad zvýšení daňové povinnosti ze zisku PO do veřejných financí		1 166 760 834	Kč													

© 2019 Grant Thornton International Ltd. All rights reserved.

'Grant Thornton' refers to the brand under which the Grant Thornton member firms provide assurance, tax and advisory services to their clients and/or refers to one or more member firms, as the context requires. Grant Thornton International Ltd (GTIL) and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member firm is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

Grant Thornton

An instinct for growth™

grantthornton.cz